

باچاخان ته اجتماعي په مخه بنده

قریش گل ایډوکیټ

باچاخان د وفات نه سمدستي پس د لیډي ریډنگ هسپتال مخې ته په جماعت کښې غسل ورکړه شو. د غسل نه پس د باچاخان تابوت جناح پارک ته یوړه شو. او هلته په یوه جوړه اوچته چپوتره کینودې شو. د باچاخان تابوت امریکه کښې د نیشنل عوامي پارټۍ د طرف نه جوړ شوه او رالپه لاس شوه. د تابوت سرته عبدالعلي خان سره د نورو ملگرو ولاړه. د هغه وخت د هندوستان وزیر اعظم راجیو گاندهي هم د خپلې بي بي او

ماشومانو سره د باچاخان دیدار کولو ته راغله. د حفاظت کار دغه وخت د پښتون څلمو د ځوانانو لاس کښې وه. د ملک د گوت گوت نه اولس د باچاخان دیدار کولو دپاره راتلل. مونږ د بخشالي کلي نه هم یو لاری د پارټۍ کارکنانو چې پکښې ناظم غلام سرور، مهتاب حمزه، قریش گل، احمد علي، سید نورس خان، غلام علي، ظریف خان، شیرزاده او جامدار خان راغلي وو. د بسونو او درولو انتظام په گورنمنټ هائي سکول نمبر ۱ کښې شوه. د دې نه علاوه په سړک تر لرې لرې بسونه، موټرې او ډاټسنې ولاړې وې. د جنازې په ورځ سخت باران وریدو ټول خلق لامده خوشته وو. سره د دې چې په زرگونو چهتری خلقو په لاسونو کښې نېولې وې. ځانې په ځانې د اوبو ډنډونه او چکرې وې. جنازه په ډېر منظم

باچاخان په ۲۱ جنوري کال ۱۹۸۸ء د جمعې په ورځ په حق اورسېدو او د پښور جناح پارک کښې په ۲۲ جنوري د جنازې نمونځ وشو. په جنازه کښې خان عبدالولي خان، عبدالعلي خان، غني خان، صدر او مارشل لاء ایډمنسټریټر ضیاء الحق، وزیر اعظم محمد خان جونجیو، د قومي اسمبلی سپیکر، د سینټ چیئرمین د سرحد وزیر اعلی اریاب جهانگیر خان، گورنر سرحد فدا محمد خان، د قومي اسمبلی او سینټ ممبران، د صوبائي اسمبلی ممبران، اعلی سول افسران، د پارټۍ عهدیدار، ممبران او په زرگونو د پارټۍ ورکران شریک وو.

کله چې د باچاخان د وفات خبر ولگېدو نو هر چا دا کوشش کولو چې دې جنازې ته لاړ شم. د

ډول وشوه.

د جنازې په وخت خلقو څه ساعت دپاره چهترې، بندي هم كړې. د جنازې نه مخكېني د باچاخان ديدار بند كړه شو. خو چې جنازه وشوه نو بيا ديدار كول شروع شو. په زرگونو خلق د باچاخان ديدار كولو دپاره ستهېج طرف ته روان شو. گېرچاپېره خدائي خدمتگار او رضاكاران د زرگونو په تعداد كېني د حفاظت دپاره موجود وو. د جنازې مونځ د رځو صاحب حق صاحب وركړو. د باچاخان تابوت په سباله سحر وختي په يو تړك كېني كېنېدو شوه چې گېرچاپېره ترې سرې جندي لگېدلې وې. مونځ تقريباً ۲۵ كسانو د محمد طهماش خان سابقه ډي آئي جي په ديره كېني د كچرې، دروازې ترمېخ شپه تېره كړه جامې، ټوپې او واسكتونه لامله خوشته وو. خو هغوي را ته د هيتير انتظام وكړو او گوزاره وشوه. د ماښام روتې. موهم هغوي سره وخوره او سحر وختي موهم هلته چائې وڅكلې. او خپل بس كېني كيناستو د جنازې جلوس په خېبر روډ پېښور روان شو. په زرگونو موټرونه، بسونه، ډاټسني، تړكونه د جلال آباد په لوري روان وو. جلوس ډېر پرسكون او په آرام تورخم ته ورسېدو. په ټوله قبايلي علاقه كېني خلق د سړك په دواړه غاړه د جنازې د جلوس هركلي ته ولاړ وو. په تورخم كېني د افغان حكومت د طرف نه هر گادي ته يو گتته چې پرې نمبر درج ؤ وركړه شوه. مونځ جلوس سره برابر په قطار كېني روان وو. هيڅ قسم ركاوټ نه ؤ. كله چې مونځ جلال آباد ښار ته نژدې شو نو هلته د سړك نه جنوب طرف ته يو لوتې مېدان د گادو د اودرولو دپاره مختص شوه ؤ. او مېدان د گادو نه برجع ؤ. دې نه پس به ټول گادي د سړك دواړه غاړو ته اودرولې شول. د شيشم باغ د باچاخان كور پورې سلسله د گادو روانه وه. كله چې

زمونځ بس په سړك اودرېدو. وړاندې ځائې نه ؤ نو مونځ بس نه كوز شو. او يو اوچه كنده وه كله چې هغې ته ورنژدې شو نو دې وخت يو دهماكه وشوه. زمونځ غوږونو كار پرېښود. سترگې راباندې تورې تورې شوې او په ځائې كيناستو. دې كېني څو دهماكې نورې وشوې. مونځ كتل چې يو شغله به اوچته شوه. او چې گرز به شو نو موټرې څه چې غټې غټې ونې فضاء ته گوزارې شوې. ډېر خلق چې دغه گراوند كېني موجود وو شهيدان شول. او گادي ئې تباه شول. چې د باچاخان تابوت خاورو ته كوزولو نظاره اوگورو. دې وخت كېني د افغان گورنمنټ هيلي كاپټر فضاء ته اوچت كړه شو بل طرف ته په غرونو كېني برابر د دهماكو اوازونه د ډېر نژدې نه اورېدل كېدل دې دوران كېني افغان گورنمنټ په فوځي تړكونو د خوراك پيكونه تيار ايښي وو او هغه به ئې خلقو ته ورغورزول. خلقو به هغه راخستل. ورسره ورسره د حكومت د طرف نه د پښتو ژبې زرگونه كتابونه په بسونو كېني اچولې شوي وو. او په سړك به خلقو ته غورزولې شو. مونځ چې شيشم باغ ته ورسېدو نو د باچاخان تابوت لحد ته كوز كړه شوه ؤ. او خاوره پرې اچولې شوه. دې وخت كېني د افغانستان صدر ډاكټر نجيب الله، خان عبدالولي خان، اجمل خټك، خيربخش مري، د هندوستان نائيب صدر او د گڼو ملكونو نماندگان تابوت ته ولاړ وو. د ولي خان سترگې د اوبنكو ډكې وې. ټول خلق د باچاخان په غم غمجن وو. كله چې د قبر مراسم پوره شو نو بيا هر سړي د واپس راتلو كوشش كولو. مونځ هم په خپل بس كېني واپس را روان شو. تياره وه چې مونځ تورخم ته اورسېدو. خو د تورخم نه لږ وړاندې په تياره كېني پهتراؤ وشو. دې نه پس مونځ پېښور ته راغلو او د پېښور نه نېغ ډېر ناوخته خپل كلي بخشالي ته راورسېدو.